

תרגול ענייני לשון

שם: _____

תוכן

- 1.....דף עזר להוראת לשון בהקשר
- 3.....שאלות שם המספר
- 5.....חלקי דיבר
- 7.....שאלות תחביר : חלק תחבירי
- 8.....שאלות תחביר: סוג המשפט
- 10.....שאלות תחביר: צירופים
- 12.....שאלות צורות: גזרת השלמים
- 15.....שאלות צורות: שם עצם
- 16.....משמעויות המשקלים
- 18.....פעיל סביל
- 22.....דיבור ישיר ודיבור עקיף
- 24.....עובדה דעה
- 25.....קשרים לוגיים
- 27.....סימני פיסוק

תשובה

שאלה

נושא

	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בפעלים?	חלקי הדיבר
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בשמות פועל?	
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בתארים?	
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בשמות פעולה?	
	מה הקשר הלוגי של מילת היחס? / בפסקה?	
	מדוע הכותב הוסיף מירכאות?	סימני
	מדוע הכותב הוסיף את המידע סוגריים?	הפיסוק
	מה אפשר ללמוד מכך שכותב המאמר הוא..?	נסיבות השיח
	מה אפשר ללמוד מכך שהמאמר נכתב בתאריך...?	
	מדוע, לדעתכם, הכותב הציג את הנתונים בגרף? בטבלה? בתמונה?	
	מדוע הכותב הביא ציטוט בדיבור ישיר?	דיבור ישיר / עקיף
	מדוע הכותב נעזר במבנה סביל?	פעיל/ סביל
	מדוע הכותב הציג את הנתונים בטבלה/ בגרף/ תמונה?	טבלה/ גרף
	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף ראשון מדברים רבים (אנחנו)?	גופים
	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף שני- (אתה)?/ בפנייה נמענים?	
	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף שלישי – (הוא)?	

תשובון למורה

נושא	שאלה	תשובה
חלקי הדיבר	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בפעלים?	לתאר את פועלו.. לתאר עשייה
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בשמות פועל?	כדי לתת הוראות הפעלה מאפיין טקסט מדריך מפעיל
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בתארים?	להעצים את.. מאפיין טקסט סיפורי
	מדוע בפסקה יש שימוש נרחב בשמות פעולה?	לתת עובדות מאפיין טקסט מידע
	מה הקשר הלוגי של מילת היחס?	הוספה/ ניגוד/ ויתור/ השוואה/ זמן/ סיבה ותוצאה
סימני הפיסוק	מדוע הכותב הוסיף מירכאות?	ציטוט/ מובאה/ דיבור ישיר/ סגי נהור/ מושג/ כינוי/ שם/ מטאפורה/ סלנג
	מדוע הכותב הוסיף את המידע סוגריים?	הסבר/ פירוש/ תרגום/ מראה מקום
נסיבות השיח	מה אפשר ללמוד מכך שכותב המאמר הוא..?	ליצור אמינות ומהימנות
	מה אפשר ללמוד מכך שהמאמר נכתב בתאריך...?	רלוונטיות של הנתונים במאמר
	מדוע הכותב הציג את הנתונים בגרף? בטבלה? תמונה?	לתמצת/ להדגיש/ השוואה/ מסקנה/ להמחיש
דיבור ישיר / עקיף	מדוע הכותב הביא ציטוט בדיבור ישיר?	כדי ליצור אמינות ומהימנות
פעיל/ סביל	מדוע הכותב נעזר במבנה סביל?	כדי להדגיש את הפעולה ולא את מבצע הפעולה
טבלה/ גרף	מדוע הכותב הציג את הנתונים בטבלה/ גרף/ תמונה?	להמחיש/ לתמצת/ להשוות/ להדגיש
גופים	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף ראשון מדברים רבים- אנחנו?	ליצור קירבה בין בכותב לנמענים וכך לשכנע
	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף שני- אתה? פנייה נמענים?	ליצור קירבה בין בכותב לנמענים וכך לשכנע
	מדוע עשה הכותב שימוש בגוף שלישי – הוא?	ליצור ריחוק, לשדר אובייקטיביות המתאימה לטקסט מידע.

שאלות שם המספר

1. לפניכם משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתבו במילים את המספרים המודגשים.
  - מניתוח הנתונים עולה כי למרות שב-**77%** מהחופים קיימות חניות מסומנות לנכים הן אינן מסומנת באופן תקני.
  - **26** חופים מוכרזים בארץ נבדקו במסגרת הסקר.
  - ועידת נגישות ישראל ה-**7** בסימן עתיד הנגישות תתקיים ב-**26** במאי **אלפיים ותשע עשרה** / **אלפיים ותשעה עשרה**.
2. לפניכם משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתבו במילים את המספרים המודגשים.
  - מבחינת גודל האוכלוסייה, ישראל מדוגרת כיום במקום ה-**95** בעולם מתוך **227** מדינות.
  - בשנת **1948** אוכלוסיית ישראל דורגה במקום ה-**137** בלבד.
  - **4753000** מתושבי ישראל הם יהודים.
3. בחורף חשוב להקפיד על לבוש חם לילדים. מחקר שפורסם בשנת **2024** מצא כי ילדים הלבושים בשכבות דקות יותר נוטים לחלות פי **2** מאשר ילדים הלבושים בצורה מתאימה. בנוסף, יש לשים לב כי בגדי הילדים עשויים מחומרים שאינם דליקים, במיוחד ב-**3** החודשים הקרים ביותר של השנה. בעת חימום הבית, יש לוודא כי תנורים ממוקמים במרחק של לפחות **10** מטרים מחומרים דליקים.

4. לפניכם משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתבו במילים את המספרים המודגשים.

• **93%** מתלמידי התיכון בישראל גולשים ברשתות החברתיות.

• במחקר השתתפו **144** מורים ומורות.

• במאמר **1** מוצג מחקר בנושא השימוש בטלפון הנייד בשיעורים.

• הקיפו במעגל את צורות שם המספר הנכונות במשפט שלפניכם.

המאמר פורסם **בשניים/ בשני** בינואר בשנת

אלפיים ושלושה עשרה / אלפיים ושלוש עשרה / אלפיים ושלושה עשרה.

חלקי דיבר

תרגיל 1. השלימו את הכותרות של כל עמודה: שם פעולה, שם פועל, שם תואר,

מילת קישור, מילת יחס

חלק הדיבור:	חלק הדיבור:	חלק הדיבור:	חלק הדיבור:	חלק הדיבור:
_____	_____	_____	_____	_____
הפלגה	ללמוד	אבל	גדולים	על
התעמלות	ללמד	למרות	יהיר	ליד
שמירה	לשמור	או	שונה	בשביל
שיתוף	לעשות	אף על פי	מקצועית	אצל

תרגיל 2: לפניכם ארבעה משפטים ובכל משפט מודגשת צורת בינוני. הקיפו את **חלק**

הדיבר של כל אחת מן המילים המודגשות: שם עצם, שם תואר או פועל.

- תפקידו של **מפעיל** שירות תחבורה ציבורית הוא להסדיר נגישות עבור אנשים עם מוגבלות.

חלק הדיבר: שם עצם, שם תואר, פועל

- בתלמידים אנחנו **מעדיפים** להתמקד בבעיית הנגישות של תלמידים נכים לבתי ספר ממלכתיים

חלק הדיבר: שם עצם, שם תואר, פועל

- ישנן מספר דרכי חלוקה **מקובלות** של סוגי הנגישויות.

חלק הדיבר : שם עצם, שם תואר, פועל

- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות **אוסר** על מעסיק להפלות אנשים עם מוגבלויות.

חלק הדיבר : שם עצם, שם תואר, פועל

תרגיל 3: לפניכם שלושה משפטים ובכל משפט מודגשת צורת בינוני. הקיפו את חלק הדיבר של כל אחת מן המילים המודגשות: שם עצם, שם תואר או פועל

- ביוני 1946 הציגה חברת תקשורת גדולה את הטלפון הראשון שמופעל מכלי רכב.

חלק הדיבר: שם עצם, שם תואר או פועל

- רק נוסעים שקנו מראש כרטיס שמור יכולים לשבת בקרון השקט.

חלק הדיבר: שם עצם, שם תואר או פועל

- תלמידים המשתמשים רבות בסמארטפונים בשיעורים מדווחים על למידה מעניינת.

חלק הדיבר: שם עצם, שם תואר או פועל

שאלות תחביר : חלק תחבירי

תרגיל 1: א. לפניכם קטע ובו ארבעה משפטים. בכל משפט ציינו את הנושא ואת הנשוא.

¹ בישראל נחקקו מספר חוקים בנושא הגישה ההנגשתית.² החוק העיקרי עוסק בשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.³ פרק הנגישות בחוק השוויון מגדיר נגישות כאפשרות הגעה באופן עצמאי.⁴ כנגד עבירה על החוק תוגשנה תביעות משפטיות.

תרגיל 2: לפניכם קטע. ציינו בכל אחד מהמשפטים 1-5 בקטע את הנושא ואת הנשוא.

¹ הטלפונים החכמים שינו את חיינו ואת חיי ילדינו.² באמצעות הטלפונים מנהלים המשתמשים שיחות עם כל אחד בכל זמן ומכל מקום.³ גם בין כתלי בית הספר נעשה בטלפון שימוש רב.

⁴ בעצם, הסמארטפון ממלא את מקומו של המחשב הנייד.⁵ כתוצאה מכך משתמשים בו התלמידים ככלי עזר במהלך השיעור.

שאלות תחביר: סוג המשפט

תרגיל 1: לפניכם שלושה משפטים. קראו אותם וענו על השאלות שאחריהם.

א. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות אוסר אפליה של עובד מחמת מוגבלותו.

סוג המשפט _____

ב. מרבית תחנות האוטובוסים העירוניות מונגשות לבעלי מוגבלויות, למרות זאת נגישות התחבורה לנכים צריכה להשתפר.

סוג המשפט _____

ג. בעלי המוניות גובים מהעיוורים מחירים גבוהים כי העיוורים לא רואים.

סוג המשפט _____

(1) ציינו תחת כל אחד מהמשפטים את סוג התחבירי: פשוט, מורכב או איחוי.

(2) לשניים מהמשפטים יש קשר לוגי משותף. הקיפו את שני המשפטים הללו.

(3) מהו הקשר הלוגי המשותף לשני המשפטים שהקפתם?

_____

(4) מהו הקשר הלוגי במשפט היוצא דופן?

_____

תרגיל 2: לפניכם שלושה משפטים. קראו אותם וענו על השאלות שאחריהם.

• בשל האפשרות לחיפוש מידע הסמארטפון משמש כלי עזר חינוכי יעיל.

סוג המשפט _____

• בסמארטפון קיימות שפע אפליקציות, ולכן הוא יכול לשמש כלי עזר חינוכי

יעיל.

סוג המשפט _____

- מפני שבית הספר שולל לעיתים חירויות מסוימות מתלמידיו, מתפתחת לעיתים תחושת ניכור בין המורה לתלמידים.

סוג המשפט _____

(5) ציינו ליד כל אחד מהמשפטים את סוג התחבירי: פשוט, מורכב או איחוי.

(6) במשפטים אלה קיים אותו קשר לוגי. ציינו מהו.

_____

(7) הקיפו בכל אחד מהמשפטים את המילה או המילים המבטאות קשר לוגי זה.

שאלות תחביר: צירופים

1. לפניכם שתי כותרות, כתבו ליד כל כותרת אם היא **משפט** או **צירוף**.

- **חוקק חוק ההנגשה במקומות ציבוריים**

_____

- **הנגשת מקומות ציבוריים לאנשים עם מוגבלות**

_____

2. לפניכם קטע ובו מודגשים שישה צירופים.

למרות העלייה **במידת הסובלנות** והמודעות כלפי אנשים הסובלים ממוגבלויות כאלה ואחרות, עדיין מחצית **מהציבור הישראלי** יתנגד נחרצות כשיגלה שליד ביתו מתכננים הוסטל, פנימייה או דירות לאנשים עם **צרכים מיוחדים**. רובם יעשו זאת מחשש **שהדיירים החדשים** יביאו **לירידת הערך** של ביתם. כך עולה מנתונים שהוגשו לאחרונה לכנסת, בנושא התנגדות התושבים **למוסדות סיוע קהילתיים** לאנשים עם מוגבלות בשכנותם.

(מתוך "שילוב בעלי מוגבלויות בקהילה? כ-50% מהישראלים מתנגדים", מיכל מרגלית, גלובס, 16.4.2012.)

א. מיינו את הצירופים המודגשים בטבלה שלפניכם.

צירוף שם עצם ושם תואר	צירוף סמיכות	צירוף סמיכות ושם תואר

ב. פעלו בהתאם להנחיות האלה:

- המירו את הצירוף **שירותי תחבורה** לצירוף **שם עצם ושם תואר**

_____

- המירו את הצירוף **מפגשים חברתיים** לצירוף **סמיכות**.

_____

3. לפניכם קטע ובו מודגשים שישה צירופים.
א. מיינו את הצירופים המודגשים בטבלה שלפניכם.

תשעים וארבעה אחוזים **מתלמידי התיכון** בישראל גולשים ברשתות החברתיות במהלך השיעורים, כך עולה ממחקר חדש שנערך בבית הספר למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה. השימוש המוגבר בטלפון הנייד במהלך השיעור מעיב על מערכת החינוך בכללותה, על האקלים הבית ספרי, על ההישגים הלימודיים של הכיתה, על חוויית הלמידה של התלמיד ועל שחיקתו של המורה בבואו להתמודד עם בעיות המשמעת הקשות.

(מעובד על פי אוניברסיטת חיפה, לא זמינים ללמידה, מערך תהוד"ה, 2013)

צירוף שם עצם ושם תואר	צירוף סמיכות	צירוף סמיכות ושם תואר

ב. פעלו בהתאם להנחיות האלה:

(1) המירו את הצירוף מערכת החינוך לצירוף שם עצם ושם תואר

_____

(2) המירו את הצירוף מקור מידעי לצירוף סמיכות

_____

שאלות צורות: גזרת השלמים

תרגיל 1: לפניכם טבלה ובה פעלים המשובצים במשפטים.

השלימו את הטבלה בהתאם לנדרש בנוגע לכל אחד מהפעלים. כתבו במקומות

הריקים בלבד.

שם הפעולה (מאותו שורש ובאותו בניין)	שם הפועל (מאותו שורש ובאותו בניין)	הבניין	השורש	הפועל
				על אף מודעות לנושא הנגישות, התנאים לבעלי מוגבלות לא מְשַׁתְּפָּרִים .
-----	-----			בישראל חוקקו מספר חוקים בנושא הגישה ההנגשתית, ובשנת 2005 תִּקַּן החוק.
				למרות שהנתונים קשים הם עדיין מְשַׁקְּפִים ירידה באפליה נגד בעלי מוגבלויות.
				העיריות מְנַגְּשֹׁת בחופי הרחצה שבילי גישה מרוצפים עד קו המים .
-----	-----			מדי יום נִדְרָשֶׁת זיו, כבדת ראייה הנעזרת בכלבת נחייה, לנסוע באוטובוס כדי להגיע ללימודים.

תרגיל 2: לפניכם טבלה ובה פעלים המשובצים במשפטים.

השלימו את הטבלה בהתאם לנדרש בנוגע לכל אחד מהפעלים. כתבו במקומות

הריקים בלבד.

שם הפעולה (מאותו שורש ומאותו בניין)	שם הפועל (מאותו שורש ומאותו בניין)	הבניין	השורש	הפועל
				משרד החינוך הִרְחִיב את תוכניות הלימודים המשלבות סמארטפון.
-----	-----			המורים מרשים שימוש בסמארטפון כשִׁמְדָּבֵר בלמידה.
				תלמידים לעיתים אינם מְהַסְּסִים לענות לטלפון בזמן שיעור.
-----	-----			התלמידים יִדְרְשׁוּ לכבות את הטלפונים בזמן השיעור.
				אם נשתמש בסמארטפון במינון הנכון, יש סיכוי שאפילו נִגְרָם להם לאהוב לבוא לבית הספר.

תרגיל 3: מיינו את הפעלים הבאים לשבעת הבניינים :

שְׁלַחְתֶּם, נִזְכְּרוּ, אֶפְסִיק, יִרְגְּזוּ, שׁוֹבְרֵת, מְשַׁבְּצִים, תִּשָּׁבֵת, מְחַפֶּשֶׁת, חִזְרָה, מְקַבְּצִים,
 יִשְׁבְּרוּ, יִתְקַבְּלוּ, מְפַשְׁיטִים, אֶקַּבֵּל, הִרְדָּמָה, מִתְחַבְּקִים, שִׁתְּקָה אֶתְכֶתֵב, נִקְשָׁה,
 הִשְׁלִימוּ, מְשַׁתְּפוֹת

הַתְּפַעֵל	פְּעַל	פְּעֵל	הַפְּעַל	הַפְּעִיל	נִפְעַל	פְּעַל

צור פועל באותו שורש בזמן אחר	פועל באותו שורש בבניין אחר	בניין	שורש	
				התלמידים שְׁלְחוּ הודעה לחבריהם.
				המורים יִחְלִיטוּ על קיום המסיבה.
				הטיול הִתְבַּטַּל בגלל הגשם.
				פְּצַחְנוּ את החידה.
				החוזה סָכַם בין הצדדים.
				השידורים יִקְלְטוּ באולפן.
				השרב יִשְׁבֵּר במהלך היום.

שאלות צורות: שם עצם

תרגיל 1: לפניכם רשימת שמות עצם.

נגישות, כריזה, מונית, אפליה, רפבת, שלוט, עירוני

א. מיינו בטבלה שלפניכם את שמות העצם לשתי קבוצות לפי דרך התצורה שלהם: שורש ומשקל או בסיס וצורן סופי.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. העתיקו מתוך הרשימה שם עצם אחד במשקל שמות הפעולה.

_____

תרגיל 2: לפניכם רשימת שמות עצם.

מְרַשֶּׁתֶת, לְמִידָה, סְפָרִיָה, תְּקַשְׁרֶת, יְשׁוּמוֹן, בְּדִיוֹנִי

א. מיינו בטבלה שלפניכם את שמות העצם לשתי קבוצות לפי דרך התצורה שלהם: שורש ומשקל או בסיס וצורן סופי.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. העתיקו מתוך הרשימה שם עצם אחד במשקל שמות הפעולה.

_____

ג. העתיקו מתוך הרשימה שם עצם אחד שהמשקל או הצורן הסופי הם במשמעות של הקטנה.

_____

משמעויות המשקלים

תרגיל 1: לפניך רשימת שמות עצם:

ספר, מכבסה, מקדחה, משטח, צהבת, מחשב, טבח, מסעדה, מברג, שחפת, מגדל,
נגר, קצב, מזלג, אדמת, משכן

מיינו את השמות לפי המשקל:

					קטל	המשקל:
					מקצוע	משמעות המשקל:
					ספר, נגר..	שמות במשקל:

תרגיל 2: לפניך רשימת שמות עצם:

צבע, מספרה, דלקת, מקלט, סבל, מרפאה, מסחר, חזן, משתלה, מסרק, חזרת,
פסל, מקלט, משטרה

מיינו את השמות לפי המשקל:

					קטל	המשקל:
					מקצוע	משמעות המשקל:
					ספר, נגר..	שמות במשקל:

תרגיל 3: לפניך רשימת שמות עצם:

מְדַרְכָּה, מְטָעוֹן, קַדְחַת, מְדַבֵּר, צִיר, מְכַבֵּסָה, עֲצָבַת, שֶׁמֶשׁ, מְגַהֵץ, מְחַרְשָׁה, מְשָׁאָבָה, מְצַפֵּן, מְטַחֵנָה, מְרַגְמָה, מְצַלְמָה

מיינו את השמות לפי המשקל:

					קטל	המשקל:
					מקצוע	משמעות המשקל:
					ספר, נגר..	שמות במשקל:

תרגיל 4: קראו את הטקסט הבא. בטקסט משובצות מילות תפל (מילים חסרות משמעות) במשקלים שלמדנו.

עליכם לזהות את המשקל של כל מילה מודגשת ולהסיק מה יכולה להיות משמעותה לפי המשקל.

הַרְנָף הגיע בבוקר ל**מְרַנְפָּה** החדשה בשכונה. הוא הביא איתו **מְבַדֵּל** חדיש ו**מְרַנְפָּה** גדולה. לפתע הוא הרגיש **בְּדֻלַת** מוזרה בגב, אז הלך ל**מְבַדֵּל** הקרוב. שם פגש את ה**בְּדֵל** הוותיק, שהסביר לו שה**בְּדֻלַת** נפוצה מאוד בקרב אנשי המקצוע. "אתה צריך להשתמש ב**מְרַנְף** החדש", אמר ה**בְּדֵל**, "הוא יעזור לך בעבודה ב**מְרַנְפָּה**".

משמעות המשקל	משקל	המילה
		רְנָף
		מְרַנְפָּה
		מְבַדֵּל
		בְּדֻלַת
		מְבַדֵּל
		מְרַנְף

פעיל סביל

תרגיל 1: לפניכם שישה משפטים ובהם פעלים מודגשים.

א. מיינו את הפעלים המודגשים בטבלה הבאה לשתי קבוצות: פעלים פעילים ופעלים סבילים.

- בישראל הטרמינולוגיה **מגדרת**. בחוק שיוויון הזכויות לאנשים עם מוגבלות.
- מדוע לא **מתקבלות**. תקנות חדשות.
- הנכים **מרתקים**. לכיסא גלגלים ולכן יש צורך בהנגשת כל מבני הציבור.
- ממשד התחבורה **נמסר**. כי על פי החוק יש להנגיש אוטובוסים בקווים עירוניים.
- משרד התחבורה **גנש** תקנות להנגשה חושית עבור אנשים בעלי מוגבלויות.

פעלים פעילים	פעלים סבילים

ב. בחרו באחד הפעלים הסבילים וכתבו אותו בצורתו הפעילה (בכל גוף וזמן

שתבחרו)

הפועל הסביל הוא _____ צורתו הפעילה היא _____

תרגיל 2: כתבו את מה היא משמעות הפועל בכל משפט: פעיל או סביל:

שיבצתי אימוג'ים בברכה שכתבתי . _____

לאחרונה **הומצאו** כמה אימוג'ים חדשים. _____

רשימת האימוג'ים האהודים ביותר **פורסמה** במרשתת . _____

בגלל השימוש באימוג'ים רבים בטקסט **פסלה** המורה את התשובה במבחן. _____

לרגל החופשה **השקיעה** החברה ביצירת חוברות צביעה של אימוג'ים. _____

תרגיל 3: לפניכם חמישה משפטים ובהם פעלים מודגשים.

- מורים רבים **אָמְצוּ** דרכי הוראה מגוונות בשילוב סמארטפון .
- מידע רב בעבודת התלמידים **נִלְקַח** מוויקיפדיה.
- הנתונים על אחוז תלמידי התיכון שגולשים ברשתות החברתיות במהלך השיעורים **מְבַסֵּס** על מחקר.
- הורים רבים **מְטַרְדִים** מהשעות הרבות שהילדים מבליים מול מסך הטלפון ביום.
- בבתי ספר רבים **דוֹרְשִים** מהתלמידים להפקיד את הסמארטפונים שלהם במזכירות.
- ג. מיינו את הפעלים המודגשים בטבלה הבאה לשתי קבוצות: פעלים פעילים ופעלים סבילים.

פעלים פעילים	פעלים סבילים

ד. בחרו באחד הפעלים הסבילים וכתבו אותו בצורתו הפעילה (בכל גוף וזמן שתבחרו). הפועל הסביל הוא _____ צורתו הפעילה היא _____

תרגיל 4: עידן חדש בדרך: לאחר שתיעשה פעילות גופנית נמרצת כמו ספורט או עבודה פיסית אחרת, הריח ש**יִסְפָּג** בבגדים לא י**רְגַש** ולא יתפשט בסביבה. פרופ' גאנג סאן מהמחלקה לטקסטיל באוניברסיטת קליפורניה המציא פטנט לבלימת התפשטות של ריח גרביים ובגדים מ**יִזְעִים**. המצאה זו **פְּתָחָה** משום שאנשים רבים מתלוננים על סבל רב ה**נְגָרָם** להם בגלל סיבה זו. אף על פי שהגרביים והבגדים י**סְפָּגוּ** בתמיסה דומה לזו המטהרת מים בברכות שחיה, לא **תְגָרָם** ללובשים אלרגיות וגירוי בעור. עמידות התמיסה החדשה נמשכת עד 5 כביסות. לאחר מכן יש להוסיף למי השטיפה במכונת הכביסה ספל אקונומיקה כדי שתתחדש פעילות התמיסה נוגדת החיידקים.

הפועל	שורש	בניין
יִסְפָּג		
יִרְגַש		
פְּתָחָה		
נְגָרָם		
יִסְפָּגוּ		
תְגָרָם		

תרגיל 5 : המירו את הפועל בכל משפט מפעיל לסביל:

1. בתי ספר נסָגְרוּ בתקופת הקורונה בהוראת משרד הבריאות.

משרד הבריאות _____ את בתי הספר בתקופת מגפת הקורונה.

2. המורים יִדְרְכוּ בהכנת שיעורים מקוונים.

רכזי התקשוב _____ את המורים בלמידה מקוונת.

3. מדענים עדיין לא פָתְחוּ תרופה לקורונה.

עדיין לא _____ תרופה לקורונה.

4. התלמידים נְשָׂאָלוּ על מעשיהם בחופשה.

המורים _____ את תלמידיהם על מעשיהם בחופשה.

דיבור ישיר ודיבור עקיף

תרגיל 1: המירו את המשפטים מדיבור ישיר לעקיף

1. המומחה אמר: "כדי להתמודד עם אתגרי העתיד, עלינו לשלב טכנולוגיה וחינוך".
2. החוקרת הצהירה: "התוצאות שהשגנו מצביעות על שינוי משמעותי באקלים".
3. הסטודנט שאל את המרצה: "האם תוכל להסביר שוב את המשוואה שכתבת על הלוח?"
4. המנהל פנה לעובדים ואמר: "אני מצפה לראות שיפור בביצועים במהלך החודש הקרוב".
5. הילדה אמרה להוריה: "חלמתי חלום מופלא על יער קסום שבו כל העצים מדברים".

תרגיל 2: מדיבור עקיף לישיר

1. המומחה הסביר שפתרון הבעיה דורש שיתוף פעולה בין מדינות שונות.
2. המורה טענה שהתלמידים הפגינו יכולת יוצאת דופן במהלך התרגיל.
3. התיירים סיפרו שהם ביקרו באתרים ההיסטוריים של העיר והתפעלו מיופיים.
4. הדובר הדגיש שמטרת הארגון היא להוביל שינוי חברתי עמוק.
5. הנערה אמרה שהיא מתכננת ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטה בשנה הבאה.

תרגיל 3: משולב

1. הדיקן אמר לסטודנטים: "אני גאה בכם על המאמץ שהשקעתם לאורך הסמסטר".

2. החוקרת הסבירה שמחקרה מתמקד בקשר שבין חדשנות טכנולוגית ותרבות ארגונית.

3. הילד שאל את סבו: "מדוע הכוכבים זוהרים בלילה"?

4. המרצה ציין שהספר שכתבה מומלץ לקריאה לכל המתעניינים בתחום.

5. המנהיג הכריז: "אנחנו נמצאים בצומת קריטי, ויש לפעול בנחישות למען עתיד טוב יותר".

עובדה דעה

קראו את המשפטים הבאים, החליטו אם כל משפט הוא דעה או עובדה, וציינו זאת ליד כל משפט.

1. העלאת מחירי הדלק גורמת לעלייה ביוקר המחיה.
  2. עלייה ביוקר המחיה היא תוצאה של ניהול כושל של משאבים לאומיים.
  3. הפחתת מחירי הדלק יכולה להוביל לשיפור במצב הכלכלי של משפחות רבות.
-
1. מחקר משנת 2022 מצא כי תזונה עשירה בירקות מפחיתה סיכון למחלות לב.
  2. אנשים שאינם אוכלים ירקות מבצעים בחירה לא בריאה.
  3. תזונה היא הגורם החשוב ביותר בשמירה על אורח חיים בריא.
-
1. על פי נתוני משרד התחבורה, בשנת 2023 אירעו כ-10,000 תאונות דרכים בישראל.
  2. החמרת הענישה על עבירות תנועה אינה הדרך הנכונה להתמודד עם תאונות דרכים.
  3. על פי נתונים סטטיסטיים, מהירות מופרזת היא גורם משמעותי בתאונות דרכים.

קשרים לוגיים

קראו את המשפטים הבאים. זהו את הקשר הלוגי בין חלקי המשפט (הוספה, זמן, סיבה ותוצאה, תנאי, ניגוד, ויתור, הסתייגות, עימות והשוואה). סמנו את מילת הקישור בכל משפט.

תרגיל 1:

1. אני אוהב לשחק כדורגל, אך מעדיף כדורסל. _____
2. אם תלמד היטב למבחן, תוכל להצליח בו. _____
3. ירד גשם חזק, ולכן הטיול נדחה ליום אחר. _____
4. בנוסף לחקר החלל, מתמקדת הסוכנות בחקר כדור הארץ. _____
5. למרות מזג האוויר הסוער, החלטנו לצאת להליכה קצרה. _____

תרגיל 2:

1. כשהשמש זורחת, אני יוצא לטייל. _____
2. דני עשה כמיטב יכולתו, אולם הוא לא הצליח במשימה. _____
3. הצעירים התכוננו למירוץ בזמן שמבוגרים צפו בהם מהצד. _____
4. התלמידים הגישו את עבודתם מוקדם, מפני שרצו לקבל משוב מהיר מהמורה. _____
5. אחותי היא הטובה ביותר במשפחה בנגינה על פסנתר, ואילו אני מתקשה אפילו לנגן מנגינה פשוטה. _____

תרגיל 3:

1. הילדים רצו לשחק בחוץ, אך ההורים התעקשו שיישארו בבית. _____
2. אם ירד גשם מחר, המשחק יידחה לשבוע הבא. _____
3. תחילה הסביר המורה את הנושא, ולאחר מכן חילק את התלמידים לקבוצות. _____
4. התלמידים התקשו להבין את ההוראות, אף על פי שהמורה חזרה עליהן כמה פעמים. _____
5. שיעור זה יהיה קצר, משום שהיום מתקיים טקס סוף שנה. _____

תרגיל 4:

הוראות לתלמידים: קראו את המשפטים הבאים:

- זהו את סוג הקשר הלוגי במשפטים. _____
  - ציינו את הפועל היוצר את הקשר.
1. השמש החזקה גרמה לילדים להיכנס למבנה כדי להתקרר.
  2. הפציעה של השחקן הובילה את הקבוצה להפסד במשחק.
  3. הצלחת המיזם יצרה אצל המשתתפים תחושת גאווה.
  4. האזהרות של הרופא הניעו את החולה להפסיק לעשן.
  5. החינוך הקפדני בבית עיצב את אופייה של הילדה לאורך השנים.

סימני פיסוק

הוראות לתלמידים:

לפניכם קטע מתוך ידיעה עיתונאית. הוסיפו בקטע את סימני הפיסוק המתאימים: **נקודה, נקודתיים ומרכאות.**

תרגיל 1: בעקבות התחממות כדור הארץ, חוקרים מנסים להבין כיצד לשמור על האיזון האקולוגי

החוקר הראשי אמר לתקשורת אנחנו עומדים בפני אתגר חסר תקדים כחלק מהמחקר נערכו ניסויים במעבדה ייחודית במדבר יהודה לדבריו של החוקר, זהו המקום האידיאלי לבחון את ההשפעות האקלימיות הניסוי הבא יתחיל בעוד שלושה חודשים במטרה להציע פתרונות לבעיה

תרגיל 2: בשבוע שעבר הושקה בישראל יוזמה חדשה המנהל של הפרויקט הכריז מטרתנו היא להפוך את הערים שלנו לירוקות יותר במסגרת היוזמה מתוכננת נטיעת עשרות אלפי עצים ברחבי הארץ המשתתפים בפרויקט ציינו שזוהי יוזמה חשובה שמביאה שינוי חיובי האירוע הבא במסגרת הפרויקט יתקיים בעוד חודש בגן הציבורי הגדול בעיר

תרגיל 3: במהלך השנה האחרונה נערכו סדנאות רבות בבתי ספר ברחבי הארץ

אחת המשתתפות סיפרה בסדנה למדנו על נושאים חשובים כמו איכות סביבה ואחריות חברתית

המדריך הראשי אמר לתלמידים מטרתנו היא להעניק לכם כלים לשיפור הקהילה

בסיום הסדנה התלמידים הכינו פרויקט מיוחד בנושא מיחזור האירוע נחתם בהכרזה זו הייתה שנה מלאת עשייה והישגים מרשימים